

Εκδότης — Διευθυντής
Γ. Δ. ΧΡΗΣΤΑΚΗΣ
20 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1983
Τιμή φύλλου δρχ. 10
Αριθμός φύλλου 77
Ηράκλειο 1866, αριθ. 110

ΒΙΑΝΝΙΤΙΚΑ ΝΕΑ

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΣΤΗΝ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΒΙΑΝΝΙΤΩΝ

Ο ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΣ ΑΝΩ ΒΙΑΝΝΟΥ

Υποσχεθήκαμε σε προηγούμενο φύλλο των Β.Ν., όπου αναφερόμαστε στους συνεταιρισμούς της επαρχίας, πως θα επανέλθουμε για το Συνεταιρισμό Άνω Βιάννου.

Στη μακρόχρονη λειτουργία του παρουσιάστηκαν άλματα προόδου και σχετικές επιτυχίες, (ελαιουργείο, αλευρόμυλος, ελαιοδεξαμενές, ηλεκτροδότηση του χωριού και άλλα). Παρουσιάστηκαν όμως και περιοδοί στασιμότητας και πισωδρομής ισως, και αυτά άλλοτε από υποκειμενικές αδυναμίες και άλλοτε από ορισμένες κρατικές παρεμβάσεις κλπ.

Σήμερα που το συνεταιριστικό κίνημα στη χώρα μας παίρνει άλλη μορφή, υπάρχουν οι αντικειμενικές συνθήκες για την προώθηση των στόχων του συνεταιρισμού, στόχων που συμπυκνώνονται στο χαρακτηρισμό τους: «**Αγροτοβιομηχανικοί Συνεταιρισμοί**». Θα πρέπει όμως να δημιουργηθούν και οι υποκειμενικές συνθήκες που θα βοηθήσουν στην πραγματοποίηση των πόθων όλων των συνταίρων.

Να αντιμετωπίσει σωστά, προγραμματισμένα, ρεαλιστικά όλα τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν σήμερα οι καλλιέργειες στη Βιάννο και βασικά η ελαιοκαλλιέργεια, γιατί και ελαιουργικός είναι ο Συνεταιρισμός.

Άμεσα χρειάζεται η από κοντά παρακολούθηση της λειτουργίας του ελαιουργείου, με την έγκαιρη αποκατάσταση τυχόν μικροζημιών, το σωστό καταμερισμό της εργασίας, την ικανοποίηση του προσωπικού ώστε ν' ανταποκρίνεται στις υποχρεώσεις του, τήρηση καθαριότητας και τάξης με προσπάθεια να παραγεται όσο γίνεται πιο χαμηλόβαθμο λάδι, που έχει σοβαρό οικονομικό όφελος ο παραγωγός με τη γνωστή διαφορά που υπάρχει από οξύ

σε οξύ.

Να εξασφαλιστεί ο προγραμματισμός στο έλεος του ελαιοκάρπου, για ν' αποφεύγονται παρεξηγήσεις με τους συνταίρους που οδηγούν πολλές φορές σε εχθρική θέση προς το συνεταιρισμό.

Με τη λήξη της φετινής σοδειάς η Διοίκηση του συνεταιρισμού θα πρέπει να μελετήσει αν η μονάδα που υπάρχει καλύπτει τις ανάγκες του συνταίρι υστερ' από την εντατική καλλιέργεια που γίνεται στα τελευταία χρόνια (νέες φυτείες, επέκταση αρδευτικού δικτύου, συστηματικότερη καλλιέργεια). Μά παράλληλα εξυπηρέτηση παραγωγών άλλων χωριών που θα έχουν ανάγκη. Αλλιώςτικά να προχωρήσει στην αντικατάστασή του με συγκρότημα με καλύτερες προδιαγραφές.

Πιο πέρα όμως από το ελαιουργείο ο Συνεταιρισμός Βιάννου έχει να καταπιαστεί με πολλά άλλα προβλήματα των συνταίρων ελαιοκαλλιεργητών, όπως τα παρακάτω: 1) σωστή λίπανση, με τη δημιουργία εδαφολογικών κατά περιοχές καρτελών (ή και κτημάτων ακόμη). 2) όργανα και ψεκάσμοι με υπόδειξη υπεύθυνου γεωπόνου. 3) κλάδεμα σωστό, 4) συλλογή ελαιοκάρπου). Επίσης να ασχοληθεί με την επεξεργασία, που ήδη γίνεται, αλλά και την εμπορία, την ολοκληρωμένη εμπορία με την τυποποίηση και προώθηση του λαδιού σε αγορές του εσωτερικού και εξωτερικού.

Επειδή όμως όλα αυτά δε γίνονται με μια απόφαση, αλλά χρειάζεται προπαρασκευή, ενημέρωση και σύμφωνη γνώμη των συνταίρων, θα θίξουμε σήμερα δυο βασικά θέματα, που αφού συζητηθούν κι εξεταστούν όλες τους οι πλευρές, να πάνε στη γενι-

κή συνέλευση για οριστικές αποφάσεις.

ΙΑ' Να δημιουργηθεί μονάδα για την τυποποίηση του λαδιού. Το θέμα είναι γνωστό, πιστεύουμε, σε όλους τους συνταίρους και δε χρειάζεται ιδιαίτερη ανάλυση. Θα σταθούμε μονάχα στις δυνατότητες να δημιουργηθεί μια τέτοια μονάδα και στα οικονομικά οφέλη που θα προκύψουν.

Η απόφαση για τη δημιουργία αγροτοβιομηχανικών συνεταιρισμών, που η πολιτεία προωθεί σήμερα είναι ευνοϊκή για τη συγκρότηση τέτοιων μονάδων. Τις μονάδες αυτές το κράτος επιδοτεί σε μεγάλο ποσοστό, που μπορεί να ξεπεράσει και το 60%, αν τελικά υπαχθεί η επαρχία μας στις προβληματικές περιοχές, όπως ζήτησε ο Συνισμός Άρβης και θα πρέπει να γίνει αίτημα όλων των φορέων της επαρχίας. Τέτοιες μονάδες λειτουργούν σε πολλά διαμερίσματα. Τελευταία δημιουργήθηκε μια στο Καστέλλι Κισάμου και για παρόμοια μονάδα στην Κεφαλονιά χορηγούνται 7.825.000 δρχ. Η δημιουργία μονάδας για την τυποποίηση του λαδιού από το Συνεταιρισμό Βιάννου θα ωφελήσει ποικιλότροπα την περιοχή.

Η επαρχία μας παράγει γύρω στους 2.000 τόνους λάδι. Από αυτούς 400 τόνους περίπου καταναλώνονται από τους παραγωγούς και οι υπόλοιποι 1.600 τόννοι πωλούνται. Όταν λοιπόν ο συνεταιρισμός καθορθώσει και συγκεντρώσει για τυποποίηση το λάδι της επαρχίας, με τη διαφορά τιμής που προκύπτει (25 δρχ. κατά κιλό) δημιουργείται όφελος 1.600.000 κιλά X 25 δρχ. ίσον 40 εκατ. δρχ.

Αν σ' αυτά προσθέσουμε ότι στη μονάδα αυτή για τη λειτουργία της θα απασχοληθούν το λιγότερο 20 άτομα (συσκευασία, διακίνηση, λογιστήριο

★ Συνέχεια στη σελίδα 4

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

Η ΣΥΓΧΩΝΕΥΣΗ ΤΩΝ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΜΑΣ

Στο προηγούμενο φύλλο των Β.Ν., σε άρθρο που αναφέρεται στη μόρφωση των κατοίκων της επαρχίας μας, υποστηρίζεται ότι η συγχώνευση σε πολυθέσια των ατροφικών δημοτικών σχολείων που λειτουργούν σ' αυτήν θα έχει ευεργετικές επιδράσεις στη μόρφωση των παιδιών του λαού μας.

Επειδή το θέμα αυτό, εξαιτίας της δουλειάς μου, μ' έχει απασχολήσει πολλά χρόνια, θα προσπαθήσω να περιγράψω τις συνθήκες που λειτουργούν το ολιγοθέσιο σχολείο σε γενικότερη έκταση και να επισημάνω τα αρνητικά και θετικά (αν υπάρχουν βέβαια και θετικά)

σημεία της λειτουργίας τους, με σκοπό να γίνει συνείδηση σε όλους μας ότι είναι ανάγκη να πραγματοποιηθεί μια αλλαγή στον τρόπο λειτουργίας των δημοτικών σχολείων της επαρχίας μας.

Στην Επαρχία Βιάννου λειτουργούν σήμερα 15 δημοτικά σχολεία και 3 νηπιαγωγεία. Από τα σχολεία αυτά δέκα είναι 1)θέσια (λειτουργούν δηλ. όλες οι τάξεις μ' ένα δάσκαλο). Τα τέσσερα είναι 2)θέσια (λειτουργούν με 2 δασκάλους) και το ένα είναι 4)θέσιο.

Συγκεκριμένα τα 1)θέσια σχολεία είναι:

1. Κάτω Βιάννου μαθητές 8

2. Χόνδρου μαθητές 14
3. Περβόλας μαθητές 22
4. Καστρίου μαθητές 12
5. Λουτρακίου μαθητές 9
6. Κεφαλοβρυσιού μαθητές 12
7. Κρεββάτα μαθητές 7
8. Πεύκου μαθητές 31
9. Καραμίου μαθητές 6
10. Συκολόγου μαθητές 23

Τα 2)θέσια είναι:

1. Αγίου Βασιλείου μαθητές 27
2. Αμιά μαθητές 37
3. Άρβης μαθητές 58
4. Ψαράς Φοράδας μαθητές 39

Το 4)θέσιο είναι της Άνω Βιάννου με 94 μαθητές.

Από τα παραπάνω στοιχεία προκύπτει ότι τα περισσότερα από τα 1)θέσια σχολεία λει-

τουργούν με μαθητές λιγότερους απ' όσους ο νόμος προβλέπει (προϋπόθεση για την ίδρυση και λειτουργία 1)θέσιου σχολείου, σύμφωνα με το νομο που σ'αχθεί, η ύπαρξη τουλάχιστον 15 μαθητών).

Τρία (3) μόνο συγκεντρώνουν μαθητές πάνω από 15, με μοναδική εξαίρεση το σχολείο του Πεύκου, στο οποίο φοιτούν 31 μαθητές και σύμφωνα με τον αριθμό των μαθητών που φοιτούν κατά τάξη (9, 1, 3, 4, 6, 8) έχει προοπτική να προαχθεί σε 2)θέσιο.

Στα 2)θέσια, εκτός του Αγίου Βασιλείου, και στο 4)θέσιο Άνω Βιάννου, ο αριθμός των μαθητών τους, δικαιολογεί τη λειτουργία τους σύμφωνα με την οργανικότητά τους, αλλά και σ' αυτά οι προοπτικές για παραπέρα αύξηση των μαθητών και αντίστοιχη προαγωγή τους δεν είναι ενθαρρυντικές.

Ας δούμε τώρα πως γίνεται η διδασκαλία στα 1)θέσια και 2)θέσια Σχολεία, τι κερδίζουν και τι χάνουν οι μαθητές σ' αυτά.

Πρώτα πρώτα, ο δάσκαλος είναι υποχρεωμένος κάθε μέρα να κάνει το λιγότερο 8—10 διδασκαλίες (ανάλογα με τον τύπο του σχολείου, 2)θέσιο ή 1)θέσιο), να διδάξει δηλαδή 8 μέχρι 10 μαθήματα.

Οι δυο πρώτες ώρες καθημερινά διαθέτονται για τη διδασκαλία της ελληνικής γλώσσας σ' όλες τις τάξεις (Ανάγνωση, Γραμματική, Ορθογραφία, Έκθεση) και οι υπόλοιπες 3 ή 4 κατά περίπτωση για τη διδασκαλία των άλλων μαθημάτων (Εθροιστικά, Αριθμητική, Φυσιογνωστικά, Ιστορία, Γεωγραφία κλπ). Τα τεχνικά μαθήματα και το μάθημα της Φυσικής Αγωγής (Γυμναστική - αθλητισμός) παραμελούνται σχεδόν τελείως.

Για την καθημέρ διδασκαλία ο

● Συνέχεια στη σελίδα 4

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

ΓΙΑ ΤΟΝ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΣΥΛΛΟΓΟ ΒΙΑΝΝΟΥ

Με πολλή χαρά οι Βιαννίτες, όπου κι αν βρίσκονται πληροφορήθηκαν την ίδρυση του Πολιτιστικού Συλλόγου Βιάννου.

Η συμβολή στην πολιτιστική άνοδο του χωριού και όλης της επαρχίας πρέπει να είναι σημαντική.

Οι στήλες των Β.Ν. βρίσκονται στη διάθεσή του, πρόθυμες να βοηθήσουν σε ό,τι χρειαστεί από αυτές.

Όπως γράψαμε στο προηγούμενο φύλλο των Β.Ν. το προσωρινό Δ.Σ. έχει προγραμματίσει διάφορες εκδηλώσεις και ήδη πραγματοποιήσε την πρώτη συνεστιάση στις 24 του Δεκεμβρη.

Τα Β.Ν. κάνουν μια πρόταση και καλούν τα μέλη του συλλόγου να τη μελετήσουν και να προγραμματίσουν την πραγματοποίηση της:

ποίησης της:

Να οργανώσουν καρναβάλι στην επαρχία με την ευκαιρία της αποκριάς στις 20 του Μάρτη.

Οι δυο μήνες που μένουν ακόμη μπορεί με πρώτη ματιά να φανούν λίγοι, μα αν γρήγορα παρθεί α απόφαση, η δραστηριότητα που διακρίνει τη νέα γενιά επιτρέπει κάθε αισιοδοξία για μια πετυχημένη εκδήλωση.

Σαν πρώτη σκέψη ριχνουμε την ιδέα να οργανωθεί με τροχοφόρα με κατάλληλη διακόσμηση, που θα ξεκινάει από το Χόνδρο, θα διασχίσει όλα τα χωριά και θα καταλήξει στο Συκολόγο.

Έτσι θα αναβιώσουν παλιά έθιμα του τόπου μας με κάποια προέκταση και στους συνεπαρχιώτες θα χαρίσουν λίγες ώρες ψυχαγωγίας.

ΑΞΙΕΠΛΗΝ ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΑ

Όπως μαθαίνουμε, ο Σύλλογος «ΜΑΔΑΡΕΣ», που μέλη του είναι συμπατριώτες μας από τα χωριά Πεύκο, Σύμη, Συκολόγο, Γδόχεια, Ρίζα και Μουρνιές, συνεχίζει τις δραστηριότητές του σε πολλές κατευθύνσεις.

Ένας από τους στόχους του είναι η αξιοποίηση των θερέτρων της περιοχής, σε συνεργασία με την τοπική αυτοδιοίκηση και σύμφωνα με τα κυβερνητικά αναπτυξιακά προγράμματα.

Παράλληλα καλούν όλα τα μέλη τους να κατασκευάσουν ή να επισκευάσουν σπιτία στα χωριά τους. Έ

τσι θα μπορούμε μα και θα υποχρεώνονται να επισκέπτονται συχνότερα τα χωριά και να προσφέρουν με την παρουσία τη δική τους και των παιδιών τους καινούρια ζωή στην περιοχή.

Τα Β.Ν. χαίρονται για το ενδιαφέρον των συμπατριωτών μας. Και πιστεύουν πως, με την ευρύτερη συνεργασία με τους άλλους συλλόγους της περιοχής «ΔΙΑΒΑΘΗ», «ΒΙΓΛΑ» και Ιεραπετριτών, θα προωθηθούν τα γενικά προβλήματα, που δεν είναι προβλήματα ενός μόνο χωριού, αλλά συνδέονται με

● Συνέχεια στη σελίδα 4

Το θέμα ελαιολάδου στο ευρωκοινοβούλιο

Το θέμα της προστασίας του ελαιολάδου από τον ανταγωνισμό των άλλων λιπαρών ουσιών (σπορελαίων κλπ.) απασχόλησε στις 12 του Γενάρη το Ευρωκοινοβούλιο.

Ο Έλληνας ευρωβουλευτής κ. Ν. Βγενόπουλος ανέπτυξε για λογαριασμό της Επιτροπής Γεωργίας του πρόβλημα του λαδιού γενικότερα. Ακολούθησε συζήτηση και μίλησαν πολλοί ξένοι και Έλληνες ευρωβουλευτές, όπως οι κ. Αδάμος, Παπαευστρατίου, Καλογιάννης, Μαρκόπουλος και άλλοι.

Αποκρούστηκε πρόταση των Βρετανών ευρωβουλευτών ν' αποσυρθεί η πρόταση του κ. Βγενόπουλου. Οι Έλληνες ευρωβουλευτές ανέπτυξαν την τεράστια οικονομική και κοι-

νωνική σημασία της ελαιοκαλλιέργειας και ζήτησαν τη λήψη σειράς μέτρων για την προστασία της. Έτσι ο κ. Αδάμος είπε: Η αξία του ελαιολάδου αντιπροσωπεύει το 11ο της αξίας της συνολικής γεωργικής παραγωγής της χώρας μας (το 25ο) στην επαρχία μας σήμερα, ενώ με την ελαιοπαραγωγή ασχολούνται 300.000 οικογένειες, δηλαδή ένα εκατομμύριο περίπου άτομα, (για την επαρχία μας το σύνολο σχεδόν των κατοίκων). Επειδή η συλλογή της ελιάς και η διαδικασία παραγωγής του λαδιού είναι δουλειές που χρειάζονται πολλά εργατικά χέρια για περίοδο 5—6 μηνών το χρόνο, δημιουργείται η δυνατότητα να βρουν στο διάστημα

αυτό απασχόληση χιλιάδες άνεργοι. Έτσι η ελαιοπαραγωγή, πέρα από το γεγονός ότι προσφέρει βασική λιπαρή ουσία, εξαιρετικά κατάλληλη για τη διατροφή, αποκτά και μεγάλη κοινωνική σημασία για την εργατική απασχόληση, ιδιαίτερα στη σημερινή περίοδο της βαριάς οικονομικής κρίσης και της μεγάλης ανεργίας.

Όμως η ελαιοπαραγωγή στην Ελλάδα παρουσιάζει κρίση. Τα 117 εκατ. ελαιόδεντρα της χώρας μας και λύτετρα κυρίως ημιοριζώνες, λοφώδεις και άγονες εκτάσεις, απρόσφορες για άλλες καλλιέργειες. Οι χαμηλές τιμές όμως του λαδιού, που καθορίζονται όχι με βάση το κόστος παραγωγής αλλά από το επί

● ΣΥΝΕΧΕΙΑ στη σελίδα 3

ΑΠΟ ΤΗ ΖΩΗ ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ

ΧΡΗΣΙΜΑ ΤΗΛΕΦΩΝΑ

Υγειονομικός Σταθμός Βιάννου	22205
Ίατρείο Άγροτικό Πεύκου	31377
Χωροφυλακή Υποδιόκηση Βιάννου	22206
Χωροφυλακή Σταθμός Πεύκου	31376
Γυμνάσιο Βιάννου	22230
Άγρονομείο Βιάννου	22006
Είρηνοδείο	22211
Συνεταιρισμός Βιάννου (Γραφεία)	22226
Συνεταιρισμός Βιάννου (Έλαιουργείον)	22136
Ο.Τ.Ε. (Βλάχαι)	12
Ο.Τ.Ε. (πληροφορίες)	22215
Έλληνικά Ταχυδρομεία	22203
Κτηνιατρείο	22090

ΑΓΟΡΑΙΑ

Πετράκης Χαρ. — Βιάννος	22051
Ζαϊμάκης Θεόφιλος — Βιάννος	22404
Θεοδοσάκης Γεώργιος — Πεύκος	31437
Καρτάκης Έμμανουήλ — Λουτράκι	22103
Λασηθιωτάκης Γ. — Βιάννος	22355
Χατζάκης Ίωάννης — Άγιος Βασίλειος	31301
Γαλανάκης Μιχ. — Χόνδρος	22101
Ψαρολογάκης Κων. — Χόνδρος	22109
Σοφοκλής Παπαδάκης — Καλάμι	31275
Ίωάννης Κονσολάκης — Άμυρά	31420

(Γιά ύπεραστικά: 0895)

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ

Η Ίωάννα σύζ. Απ. Πίτσαρη (το γένος Δημ. Αγγελάκη) γέννησε κορίτσι

ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ:

Η κ. Δέσποινα σύζ. Ι. Σητσή το γένος Αντ. Γρυλιωνάκη γέννησε αγόρι.

ΑΡΡΑΒΩΝΕΣ

ΣΤΟ ΗΡΑΚΛΕΙΟ:

Αλέκος Ι. Διακάκης και Ελένη Ν. Καλλέργη
Ελένη Ι. Αγαπάκη και Ιωάννης Τζουρακάκης.

ΓΑΜΟΙ

ΚΑΤΩ ΒΙΑΝΝΟΣ:

Διομήδης Δουλγεράκης και Δημήτρα Μπουρμπούλη

ΣΤΟΝ ΑΓ. ΒΑΣΙΛΕΙΟ:

Γιάννης Μακράκης και Ελιάννα Ναούμ.

ΣΤΟ ΗΡΑΚΛΕΙΟ:

Καίτη Ι. Αθουσάκη και Ιωάννης Δ. Σπυριδάκης, Επιθεωρητής Εργασίας — Μάνθος Εμμ. Γουρνιζάκης και Φωτεινή Εμμ. Ηγουμενιώδη.
— Μανόλης Παπαδοκαλάκης και Ευαγγελία Εμμ. Κοκολάκη.
— Χρήστος Ι. Γουρνιζάκης και Ευαγγελία Γαγάνη.
— Κατερίνα Ι. Αγαπάκη και Βαγγέλης Φραγκιαδουλάκης.

ΘΑΝΑΤΟΙ

ΣΤΟ ΗΡΑΚΛΕΙΟ:

Ελένη συζ. Ιωάν. Στεφανάκη

ΣΤΟΝ ΑΓ. ΒΑΣΙΛΕΙΟ:

Ευθυμία Γ. Μπαρμπαγαδάκη.

ΣΤ' ΑΜΥΡΑ:

Παπα—Μανόλης Σπάρτης

ΣΤΟ ΚΕΦΑΛΟΒΡΥΣΙ:

Αικατερίνη Κοντάκη

ΣΤΟΝ ΠΕΥΚΟ:

Αικατερίνη Τσαγκαράκη—Πιτροπάκη

ΣΤΗ ΒΙΑΝΝΟ:

Καλλιόπη Λεων. Κόμη

— Δημήτριος Παπαδογιάννης (Φαρφουρή)

— Μελτίνη Αντ. Μιχελάκη

— Μαρία Χριστ. Παπαδημητράκη

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΑ

Ο Πολιτιστικός Σύλλογος Βιάννου ευχαριστεί τον κ. Νομάρχη Ηρακλείου για την ενίσχυσή του με το ποσό των 100.000 δρχ.

Ευχαριστούμε πολύ ό-

Ο ΠΡΩΤΟΣ ΠΟΛΙΤΙΚΟΣ ΓΑΜΟΣ στην επαρχία μας

Στις 9 Ιανουαρίου έγινε στον Άγιο Βασίλειο ο πρώτος πολιτικός γάμος στην επαρχία μας (Γιάννη Μακράκη και Ελιάννα Ναούμ). Σύμφωνα με το Νομοσχέδιο που καθιερώνει στη χώρα μας τον πολιτικό γάμο, η τελετή έγινε στο Κοινοτικό Κατάστημα, όπου τους περίμενε ο Πρόεδρος της Κοινότητας Γιάννης Ζουμιάκης, συγγενείς και φίλοι, οι πρόεδροι Κοινοτήτων της επαρχίας και πολλοί κάτοικοι.

Ο πρόεδρος, αφού πρώ-

τα ρώτησε τους νεονύμφους αν θέλουν να γίνουν σύζυγοι, τους διάβασε τη σχετική συμφωνία που καθορίζει το Νομοσχέδιο και τους ευχήθηκε να θρέψουν παιδιά υγιή κι ελεύθερους πολίτες. Έπειτα οι νεόνυμφοι και δύο μάρτυρες υπέγραψαν το σχετικό συμφωνητικό.

Στη συνέχεια, λουλούδια που τους είχαν προσφέρει τα καταθέσανε στο Ηρώο. Σε όσους παραβρέθηκαν προσφέρθηκε τσικουδιά με ξεροτήγια να και μυζηθοπιτάκια.

Πένθη

ΜΕΛΤΙΝΗ ΑΝΤ. ΜΙΧΕΛΑΚΗ

Καλοσυνάτη, νοικοκυρά κι αγαπητή στο χωριό και σ' όλους που την είχαν γνωρίσει, έπαθε καρδιακή προσβολή, πριν λίγο καιρό. Μεταφέρθηκε στο Βενιζέλειο και από εκεί στην Αθήνα, μα τελικά δε σώθηκε.

Μεταφέρθηκε νεκρή στο Λουτράκι όπου έμενε και την κηδεία της παρακολούθησαν πολλοί χωριανοί. Η Μελτίνη έφυγε από τη ζωή νωρίς μα ικανοποιημένη ασφαλώς γιατί είδε τα τρία της παιδιά καλά τακτοποιημένα.

ΜΑΡΙΑ ΧΡ. ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΑΚΗ

Η Μαρία της Κρουσταλιδένιας, όπως την ήξεραν όλοι οι Βιαννίτες, πέθανε και κηδεύτηκε στη Βιάννο ύστερ' από ταλαιπωρία στα τελευταία χρόνια με συχνές εισαγωγές της στις κλινικές Ηρακλείου και τελευταία στην Ιεράπετρα. Εργάστηκε σκληρά σ' όλα της τα χρόνια για να μεγαλώσει κι αναθρέψει τα τέσσερα παιδιά της. Γελα-

στή και κεφάλι όμως πάντα. Η μαντινάδα που συχνά έλεγε στα νιάτα της: «Είμαι φτωχιά από τις φτωχές, μα είμαι μερακλίνα κι επήρα κι ένα μερακλή και την περνούμε φίνα», απιστελεί συμπύκνωση της φιλοσοφίας με την οποία οι απλοί άνθρωποι του χωριού μας αντιμετώπιζουν τη ζωή.

ΝΕΚΡΟΛΟΓΙΑ

Την 23/12/82 απεβίωσε και κηδεύτηκε στην Άνω Βιάννο ένας από τους παλιούς, εξαιρετους Βιαννίτες, ο ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΠΑΠΑΔΟΓΙΑΝΝΗΣ (Φαρφουρή), παρουσία του ιερού κληρικού της κωμοπόλεως, των Βιαννιτών και πολλών Ηρακλειωτών. Το νεκρό αποχαιρέτησε ο κ. Πολυχρόνης Κονταξάκης με τα παρκατά συγκινητικά λόγια, που μεταξύ άλλων αναφέρει:

«Φαρφουρή» αγαπημένε μας,

Δεν είναι εύκολο να συνειδητοποιήσω το γεγονός, πως εσύ, ο καλός μας Δημήτρης, ο πάντα καλός και αγαθός προς όλους, ο καλός χριστιανός, ο καλό καρδός συγγενής, ο ήρωας και βράχος στους πόνους και στα κτυπήματα της μοίρας, ο καρτερικός επί τόσα χρόνια στην καρέκλα του πόνου και της αρρώστιας σου, **τώρα βρίσκεσαι** —ξαφνικά— μπροστά μας νεκρός χωρίς να νιώθουμε την αξέχαστη χαρά που μας έδινε η ζωντανή παρουσία σου!!! Χθές ξαφνικά άφησες την τελευταία πνοή σου στο Ηράκλειο, χωρίς να προλάβου με δυστυχώς να σε δούμε τις τελευταίες σου στιγμές. Και σήμερα με βαρύτατο πόνο και οδύνη, συγκινηθείς, χωριανοί και φίλοι, σε κηδεύουμε στη γενέτειρά σου, την αγαπημένη μας Βιάννο, που τόσο αγάπησες και υπηρέτησες στη ζωή!!!

ΣΤΟΝ ΠΑΤΕΡΑ ΜΟΥ

Γιὰ τα πολλά καλά που μούδωσες με τα χέρια σου για τα πολλά αωστά που μου πες με το στόμα σου, για το που μέμαθες να περπατώ στητός κι ολόρθος με τα πόδια σου,

Σ' ευχαριστώ

Το παιδί σου

Γιώργης Σπάρτης

ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΡΗΤΙΚΗ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑ "Η ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΚΑΙ Η ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΘΕΣΗ ΤΗΣ ΓΥΝΑΙΚΑΣ ΣΤΟ ΧΩΤΡΟ ΒΙΑΝΝΟΥ,"

ΜΙΑ ΣΥΝΤΟΜΗ ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ ΤΟΥ ΓΙΩΡΓΗ Ν. ΘΕΟΔΟΣΑΚΗ, ΥΠΑΛΛΗΛΟΥ Ο.Τ.Ε. (υραμμένη το 1980. ΑΔΗΜΟΣΙΕΥΤΗ)

Η γυναίκα του χωριού μου, κραιπάται ακόμη δεμένη με την αλωφύδα της παράδοσης στην ανσότητα, την τυραννία, την καταπίεση και την κακομοιριά. Έξακολουθεί ακόμη να έχει δύο άντρες στη ζωή της, ένα σύζυγο κι ένα αφεντικό.

Με την έρευνα αυτή εδώ θα σας αποκαλύψω την πραγματική ταυτότητα της ζωής της και την κοινωνική θέση της μέσα από μερικά κομμάτια της καθημερινής ζωής της και τώρα και στο παρελθόν, δοσμένα από μια άλλη οπτική γωνιά και κάτω από το φως της πραγματικότητας.

Αυτοκίνητα φέρνουν στην πόρτα τους ό,τι φτηνό και παλιό κι από κείνα εφοδιάζεται η γυναίκα πότε με λάδι και πότε με λεφτά. Πολλές γυναίκες τα κοιτούν και δεν αγοράζουν κι οι άντρες τους μένουν κανονισμένοι που δεν ξεδιόστηκαν. Φτάνει να πας μια Κυρακή στην εκκλησιά και θα δεις τις γυναίκες να φορούν ένα σχέδιο παπούτσια, ένα σχέδιο μαντίλια. Καμιά δε βάφεται, καμιά δε φορεί χρυσαφιά, ντρέπονται να κρατήσουν τσάντα και δεν ξέρουν τι θα πε κομμωτήριο.

Όταν τις ρωτάς, σου λένε με πίκρα: «Καλά να, μα δεν είναι για μας αυτά τα πράγματα». Την κατάσταση αυτή την παρακολουθούν οι άντρες με φόβο, μην τυχόν και ξεθαρρέψει καμιά «Λ υ σ ι ο τ ρ ά τ η ρ » και τους κάμει ρεζίλι στο χωριό.

Ο ξεπιτελιός είναι μεγάλη

πληγή για το χωριό μου. Κάθε μόνα χαιρέται τα παιδιά της με γράματα και φωτογραφίες. Αν και στερούνται τα παιδιά τους,κατά βέθος τους παρηγορεί η ιδέα ότι έκαναν καλά που ξεπιτεύτηκαν και γλύτωσαν από την πανάθλια ζωή του χωριού.

Όταν έρχονται τα παιδιά τους από τα ξένα και τα θωρούν καλοντυμένα και περιποιημένα, δοκιμάζουν ένα παράξενο συναίσθημα, όμοιο με κείνο που νιώθει κάθε Χοντριγιανός για το χωράφι του γείτονα.

Η διασκέδαση της γυναίκας είναι μόνο οι γάμοι, τα πανηγύρια του χωριού κι ο εκκλησιασμός. Τότε βρίσκει την ευκαιρία να βγάλει για λίγες ώρες τα μαύρα ρούχα, τη μαντίλα και το τσεμπέρι και να φορέσει «τα καλά της». Τα θρησκευτικά της καθήκοντα τα εκτελεί χωρίς την παρέμβαση του άντρα, και τούτο γιατί το θρησκευτικό τους συναίσθημα είναι πολύ δυνατό.

Η φορεσιά της, ως τα σαράντα άχαρη, κι από τα σαράντα και πάνω μαύρη, θλιμμένη, γεροντική.

Η γυναίκα του χωριού μου έχει ακόμη αντιπάλους προκαταλήψεις και θεαμούς αιώνων κι η κατωτερότητά της είναι παράδοση στο χωριό μου. Η αλήθεια μπορεί να βγει από όπουδήποτε, ψ' αυτό θα παραθέσω γεγονός που σύμφωνα έχουν μέγεθος μόλις λίγα εκατοστά, αλλά στο παρελθόν....

Κατά τον εκκλησιασμό στέκονται μπροστά οι άντρες και πίσω οι γυναίκες. Αντίδρομο δίνει ο παπάς πρώτα στους άντρες και στα παιδιά που σταματούν μαζί τους και τελευταία στις γυναίκες.

Τη βραδιά της Ανάστασης, που κατά το τοπικό έθιμο βγαίνει ο παπάς με τη λαμπάδα και λέει: «Δεύτε, λάβετε φως...», μόνο οι άντρες αλληλομόχονται ποιος θα πρωτανάψει τη λαμπάδα

★ Συνέχεια στη σελίδα 3

ΝΕΟΙ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΕΣ

— Βασίλης Μιχ. Χουλάκης, πήρε το πτυχίο της Ιατρικής από το Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης.

ΔΩΡΕΕΣ

Ο Γιάννης Βλαχάκης μας έστειλε για το Φιλόπτωχο Ταμείο Βιάννου 3.000 στη μνήμη του αγαπητού Δημήτρη Παπαδογιάννη.

—Ο Μ. Β. δρχ. 1.000 στη μνήμη του Δημήτρη Παπαδογιάννη.

Παρακαλείται το Φ.Τ. για την παραλαβή τους.

— Ο ταμίας της επιτροπής Πανεπαρχιακού Μνημοσύνου μας έστειλε τις αποδείξεις όσων μας παρέδωσαν χρήματα για το μνημόσυνο 1982 και παρακαλούνται να φροντίσουν για την παραλαβή τους.

— Ο κ. Περικλής Βλαχάκης μας έστειλε 4.000 δρχ. για τη διαμόρφωση του χώρου του νεκροταφείου Αγ. Μαρίας στη μνήμη Δημ. Παπαδογιάννη.

Καλείται η αρμόδια επιτροπή της ενορίας ή της κοινότητας για την παραλαβή τους και την εκτέλεση των ανάλογων εργασιών.

ΓΡΗΓΟΡΗΣ ΕΜΜ.

ΡΟΚΑΔΑΚΗΣ

Χειρούργος —

Οφθαλμίατρος

Διδάκτωρ Πανεπιστημίου Αθηνών. Βικέλα 10 πλ. Κορνάρου (Βαλιδέ Τζαμί) Ηράκλειο. Τηλ. 224 516, οικίας 289-494

«ΒΙΑΝΝΙΤΙΚΑ ΝΕΑ»

Μηνιαία έκδοση στην ύπηρεσία
δλων τών Βιαννιτών

Έκδοτής — Διευθυντής
Γ. Δ. ΧΡΗΣΤΑΚΗΣ
Όδός 1866 αριθμ. 110, τηλ. 282.808

Φιλολογική επιμέλεια κειμένων
Κ. Γ. ΣΤΕΦΑΝΑΚΗΣ

Υπεύθυνος Τυπογραφείου
ΚΩΣΤΑΣ ΚΑΒΒΑΔΙΑΣ
Έβανς 83 (Στοά Μουρτζή) τηλ. 242.040

Έτήσιες συνδρομές

Ίδιωτών — 200 δρχ.
Κοινοτήτων — Σχολείων — Ένοριών — 300

Έμβλήματα: Γ. Δ. ΧΡΗΣΤΑΚΗ
Έπιστολές γιά τήν Ύλη:

Γ. Δ. ΧΡΗΣΤΑΚΗ: 1866 άρ. 110 Ηράκλειο

Κ. Γ. ΣΤΕΦΑΝΑΚΗ: Καποδιστρίου 37 Ηράκλειο
Χειρόγραφα δημοσιεύματα ή μή δέν έπι-
στρέφονται. Τά ένυπόγραφα άρθρα έκφράζουν
τις άπόψεις τών συγγραφέων.

ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΣΥΝΕΠΑΡΧΙΩΤΩΝ

Αγαπητά μου «Βιαννίτικα
Νέα»

Στο 75)1982 φύλλο σας, ο
αυχωράνος και αγαπητός μου
Μανώλης Μασουδάκης γράφει
για το «χαράκι της βαρεσιάς»,
που κατά συνήθεια όποιος περ-
νούσε απ' εκεί (τώρα δεν περ-
νού) έριχνε πέτρες για ν' αφή-
σει τη βαρεσιά και την κατα-
ποδιά του.

Επειδή όταν ήμουν μικρός α-
σχολήθηκα μ' αυτό το χαράκι
γιατί μου ήταν αδύνατο να πι-
στέψω την επιμονή της μάνας
μου, πως ριχνοντας την πέτρα
σ' αυτό θ' άφηνε εκεί τη βαρε-
σιά και την καταποδιά μου και
ανήσυχος όπως ήμουν ζήτησα
από τους πιο αξιόλογους μέ-
ρους της εποχής, που ασχο-
λούνταν με τα «κονιά», να μου
πουν τι ήξεραν ή και τι πιστευ-
αν για την ιστορία του χαρά-
κιού. Ανάμεσα σ' αυτούς που
ρώτησα ήταν και ο παππούς
μου Μιχάλης Παπαδάκης από
τον Άγιο Βασίλειο, με το πα-
ρατσούκλι «ΛΑΓΟΣ», ο οποίος
ασκάουσε στο χωριό του ένα εί-
δος (παρα) τράπεζας με τα δα-
νεϊκά, γραμμάτια, τόκους και
επιτόκια, είχε οξύτητα σκέψης,
προσοχή όσητα ενέργειας και
ενδιαφέροντα για τα «κονιά».

Όταν του θέσαο το ερώτη-
μα κτι πιστεύει για το χαράκι
της βαρεσιάς, κάθισε στην ά-
κρη του καναπέ, μ' ένα ύφος
θά 'λεγα σοφού ανθρώπου ό-
πως ήταν με τα μεγάλα γένεα,
κοίταξε αμήχανα τη γιαγιά
μου, άφησε να του ξεφύγει έ-
νας μικρός αναστεναγμός και
είπε: «Ε! Θεόψυχα μου, μωρή
Τασουλιό, και τούτονε το κοπέ-
λι είναι ολοκούζουλο, για εδά
είντα ρωτά να μάθει, μα να
του πω θέλει εκείνά που πι-
στεύω εγώ». Και το ΠΙΣΤΕΥΩ
του παππού μου, το οποίο πι-
στεύω και εγώ σήμερα και που
το θέτω στην αξιολόγησή του
καθώς, είναι το εξής:

Όπως ξέρουμε, η περιοχή
στο σημείο που βρίσκεται το
χαράκι της βαρεσιάς και σε με
γάλη απόσταση είναι βραχώδης
με πολλές στρωφές, μεγάλη και
τηφόρα και γκρεμούς. Οι βρο-

χές παρασύρουν τα λίγα χώμα-
τα που υπάρχουν και έτσι στο
δρόμο μένουν πέτρες και δη-
μιουργούνται ρυάκια με συνέ-
πεια οι άνθρωποι, μα και τα
ζώα ακόμα, να μη μπορούν να
περπατούν πάνω στον κακοτρό-
χαλο και επικίνδυνο δρόμο.

Από υπάρχουσες διατάξεις
στον Κώδικα Δήμων και Κοι-
νοτήτων, κάθε ενήλικος άνδρας
ήταν υποχρεωμένος να κάνει 4
ημερομίσθια το χρόνο, δωρεάν
για τις ανάγκες της Κοινότητας
για τη συντήρηση δρόμων και
διάνοξη αυλάκων (καπαπότες)
για την άρδευση της περιοχής.

Η συντήρηση γινόταν σε
δύο μέρες το χρόνο και κατά
την περίοδο της άνοιξης, μόνο
από τους ενήλικους άνδρες της
Κοινότητας Αμυρών, στη δικαιο-
δοσία της οποίας υπάγεται η
περιοχή, ενώ απ' αυτόν περνού-
σαν και οι κάτοικοι των γύρω
κοινοτήτων, Βαχού, Κεφαλο-
βρυσίου, Κρεββατά και Αγίου
Βασιλείου (άνιση κατανομή υ-
πευθυνότητας).

Κάποιος λοιπόν άρχοντας ή
πληθύνς της εποχής εκείνης και
πιθανόν για εξισορρόπηση της
κατανομής υπευθυνότητας, θα
σκέφτηκε ότι απ' εδω περνούν
τόσοι και τόσοι κάτοικοι των
γύρω κοινοτήτων, είναι αγράμ-
ματοι, δεν ξέρουν πολλά και πι-
στεύουν πολλά, μα πάρα πολ-
λά. Αν λοιπόν τους ρίξω την
ιδέα ότι, περνώντας από το
δρόμο αυτό, άνδρες, γυναίκες
και παιδιά, ριχνουν από δύο πέ-
τρες στον τάδε βράχο, αφή-
νουν εκεί τη βαρεσιά και την
καταποδιά τους, τότε σ' όλη
τη διάρκεια του χρόνου όχι μό-
νο η κοντινή αλλά και η ευρύ-
τερη περιοχή θα διατηρείται
αν όχι καθαρή, τουλάχιστο σε
μια ανεκτή κατάσταση. Έρξε
λοιπόν την ιδέα και «πρώτος
στον λίθον έβαλε», ακολούθη-
σαν άλλοι και αυτή έγινε συνή-
θεια, η οποία και κράτησε μέ-
χρι τα παιδικά μου χρόνια, πε-
ρίπου το 1940 και πιθανόν εγώ
να έρξα την τελευταία πέτρα.

Ευχαστώ για τη φιλοξενία
Απόστολος Εμμ. Κονσολάης
Καβάλα

ΧΑΜΕΝΗ ΧΑΡΑ

Γράφει ο Αντώνης Εμμ. Στιβακτάκης

Παλιότερα, οι γιορτές
των Χριστουγέννων ήταν
συνδεδεμένες με χίλιες δυο
λαϊκές εκδηλώσεις, που
έχουν τις ρίζες τους όχι
μόνο στους βυζαντινούς
χρόνους μα και στην αρ-
χαία Ελλάδα. Οι εκδηλώ-
σεις αυτές, τα έθιμα, όπως
λέγονται, ήταν ο κρίκος
που συνέδεε τις ψυχές των
πατέρων μας με τις δικές
μας. Ήταν οι γέφυρες που
μας ένωναν με τις ρίζες
μας.

Την παραμονή των Χρι-
στουγέννων, στις 24 του
Δεκέμβρη, αυτούς που ει-
χαν αργήσει να αφήσουν
τα ζεστά τους παπλώμα-
τα, τους ξυπνούσαν οι
φωνές των χοίρων, που
θυσιάζονταν πρωί πρωί
στο βωμό των χριστουγεν-
νιάτικων εθίμων. Κάθε
σπίτι στο χωριό είχε και
το δικό του ζωντανό, για-
τί έτσι ήθελαν οι συνήθει-
ες. Η μέρα προχωρούσε
γοργά. Το φτιάξιμο των
χοίρων διαρκούσε ως το
μσημέρι. Οι άνθρωποι,
εξαντλημένοι σχεδόν από
την πολυήμερη νηστεία,
προσπαθούσαν να περιποι-
ηθούν όσο καλύτερα μπο-
ρούσαν τις σάρκες των
ζώων, που την επομένη
θα πλούτιζαν τα τραπέζια
τους. Το βράδυ έβραζαν
την κεφαλή, τα πόδια και
αρκετό κρέας, για να είναι
έτοιμα το άλλο πρωί, που
θα γύριζαν από την εκκλη-
σία, για να αρχίσουν σιμέ-
σως το φαγοπότι. Σαράν

τα μέρες εξαντλητικής νη-
στείας ήταν πολλές για να
ταλαιπωρήσουν το βασα-
νισμένο τους το σώμα.

Το βραδάκι άρχιζαν ν'
αντηχούν οι καμπάνες των
εκκλησιών του χωριού. Ο
εσπερινός των Χριστουγέν-
νων είναι μια από τις πιό
σημνές ακολουθίες που τρέ-
χουν να παρακολουθή-
σουν οι κάτοικοι του χω-
ριού μου. Τα ιερά γράμ-
ματα που ακούονται εκεί
νο το βράδυ, πιστεύουν
πως έχουν θαυματουργι-
κές ιδιότητες, πως είναι
βάλασμο για την ψυχή. Γι'
αυτό κατακλύζουν τις εκ-
κλησίες του χωριού κι ε-
νώνουν τις δοξολογίες
τους με τις ψαλμωδίες των
αγγέλων και των ποιμέ-
νων. Από το μσημέρι και
μέχρι να νυχτώσει, πηγαί-
νοέρχονταν στους φούρ-
νους του χωριού, με τις
λαμαρίνες γεμάτες κουλου-
ράκια, μελομακάρονα,
κουραμπιέδες και άλλα
γλυκίσματα. Το φτιάξιμο
των γλυκισμάτων θα συμ-
χιστεί την παραμονή της
Πρωτοχρονιάς.

Όταν νυχτώσει πια, μια
βόλτα στα στενά σοκάκια
του χωριού σε κάνει να
ζήσεις μια ανείτητη χαρά.
Χωρισμένα σε μικρές παρέ-
ες τα παιδιά του χωριού,
λένε τα κάλαντα. Αγόρια
και κορίτσια, μικρά και
μεγάλα τραγουδούν τα
κάλαντα των Χριστουγέν-
νων:

«Καλήν εσπέραν άρχοντες
αν είναι ορισμός σας,
Χριστού την θείαν γέννη-
σιν
να πω σ' αρχοντικό σας»

Τα πολύ μικρά παιδιά,
που δεν γνώριζαν ακόμη
να λένε τα κάλαντα των
Χριστουγέννων, ενδιαφέ-
ρονταν όμως για το φιλο-
δώρημα, είχαν μάθει ένα
τριστιχο, που το έλεγαν
με χάρη κι αποσπούσαν
την προσοχή, την αγάπη
και τη στοργή των μεγα-
λων:

«Κάλαντα καλανταριδία
στο καλάθι τα καρύδια
και το λάδι στην μποτι-
λία».

Και φυσικά και του χρό-
νου.

Συνήθως οι παραμονές
των Χριστουγέννων στο
χωριό μου είναι παγερές.
Ο αέρας φυσά, πέφτει χιό

νόνερο που παγώνει το
σώμα. Η ζεστασιά της ψυ-
χής όμως εκείνη τη νύχτα
είναι τόσο μεγάλη, που
κάνει τα παιδιά να αιμη-
φούν το χιόνι και να δια-
σχίζουν και το τελευταίο
δρομάκι του χωριού, για
να φέρουν και στο τελει-
ταίο σπίτι το μήνυμα της
ειρήνης του κόσμου.

Όλοι στο χωριό ξενυ-
χτούν στα σπίτια τους ή
στα καφενεία και περιμέ-
νουν να φτάσουν τα με-
σάνυχτα. Η ώρα που κα-
τά την παράδοση γεννή-
θηκε ο Θεάνθρωπος. Πι-
στεύουν πως την ώρα ε-
κείνη ανοίγουν οι ουρανοί,
όπως άνοιξαν τότε, πως
τη στιγμή εκείνη ό,τι ζητή-
σεις σου το χαρίζει ο Θε-
ός. Το ίδιο πιστεύουν και
για τη νύχτα της παραμο-
νής των Φώτων. Όλοι σέ-
βονται τη νύχτα της πα-
ραμονής των Χριστουγέν-
νων. Ακόμη και η συνή-
θεια της χαρτοπαίξιμης έ-
χει τεθεί στο περιθώριο ε-
κείνη τη νύχτα.

Αυτά γίνονταν στο χω-
ριό μου πριν μερικά χρό-
νια. Τότε που οι συνομήλι-
κοί μου κι εγώ, είχαμε την
ευτυχία να είμαστε ακόμη
παιδιά. Τώρα όμως αυτά
αποτελούν αναμνήσεις των
παιδικών μας χρόνων. Τώ-
ρα όλα έχουν αλλάξει. Το
κρέας των χοίρων έρχεται
στο χωριό έτοιμο από τα
σφαγεία των πόλεων. Τα
γλυκά έτοιμα από τα ζα-
χαροπλαστεία. Τα κάλαν-
τα δεν τα λέμε πια, είτε για-
τί τα ξεχάσαμε(!) είτε για-
τί τα σημερινά παιδιά δεν
τα ξέρουν καθόλου, είτε
γιατί δεν θέλουμε να υπο

βιβάσουμε τον εαυτό μας,
λέγοντας τα κάλαντα,
στην «ευημερούσα» επο-
χή μας.

Μόνο το ξενόφερτο έθι-
μο του Χριστουγεννιάτι-
κου δέντρου (το ελληνικό
έθιμο θέλει να στολιζουμε
καράβια), κρατά ακόμη,
κι αυτό γιατί έτσι μας δι-
νεται η ευκαιρία να επιδει-
ξουμε πολλά τυποποιημέ-
να δημιουργήματα της ε-
ποχής μας, με πολυτέλειες
και φανταχτερά χρώμα-
τα, που βρίσκονται όμως
τόσο μακριά από το τα-
πεινό σπλήαιο της Βηθε-
λέμ κι από το μήνυμα που
μας στέλνει.

Οι γιορτές των Χριστου-
γέννων κάθε χρόνο μας
κάνουν να αναπολούμε
νοσταλγικά τα χρόνια ε-
κείνα που ζούσαν οι παρα-
δόσεις και τα έθιμα του
χωριού μας και μύριζαν
με το άρωμα τους τις καρ-
διές μας. Ήταν μια μεγά-
λη χαρά που είχαμε και
χάσαμε τόσο εύκολα. Κρι-
μα.

Όχι, δεν έχω θέσει σ' ε-
νέργεια το μηχανισμό εκεί-
νο της προσαρμογής και
λέγετα παλινδρόμηση που
βοηθά την ψυχή, στενίζον-
τας το παρελθόν, να αντι-
μετωπίσει προβλήματα και
καταστάσεις του παρόν-
τος. Είναι απλώς μια νο-
σταλγία για τη λαϊκή μας
κληρονομιά που ψυχορρα-
γεί και χάνεται, χωρίς ε-
μείς να κάνουμε καμιά
προσπάθεια να την κρα-
τήσουμε, να την αναστή-
σουμε και να την ξανακά-
νουμε ένα κομμάτι της
ζωής μας.

ΤΟ ΘΕΜΑ ΤΟΥ ΕΛΑΙΟΛΑΔΟΥ

● ΣΥΝΕΧΕΙΑ από τη σελίδα 1
πεδο της τιμής των σπορε-
λαίων, οδήγησαν στην ε-
ρήμωση ολόκληρων ελαιο-
παραγωγικών περιοχών.
Αποκρούεται στη συνέχεια
ο τρόπος επιδότησης με
την τυποποίηση, από την
οποία επωφελούνται οι
εργοστασιάρχες και οι εξα-
γωγείς που το τυποποιούν
και το συσκευάζουν. Κι
ακολουθούν οι προτάσεις:

1. Να ενισχυθούν οι πα-
ραγωγοί μέσω των συνε-
ταιρισμών, που θα είναι
και οι εγγυητές για το
πραγματικό ύψος της πα-
ραγωγής τους.

2. Οι ενισχύσεις να συμ-
βαδίζουν με τις τιμές ελαι-
ολάδου και να είναι απαλ-
λαγμένες απο κρατήσεις.
3. Να παρθούν μέτρα
για να μειωθεί το κόστος
παραγωγής, για την αύξη-
ση της παραγωγικότητας,
τη βελτίωση της υποδομής
της παραγωγής και της
διάθεσης του λαδιού.

4. Να μπει και το λάδι
στα προϊόντα που δίδον-
ται για επισιτιστική βοή-
θεια στις φτωχές χώρες,
ώστε να απορροφηθούν
τα πλεονάσματα.

5. Να γίνεται διαφήμι-
ση του ελαιολάδου.

ΤΟ ΕΜΠΟΡΟΡΑΦΕΙΟ ΚΑΙ ΜΠΟΥΤΙΚ

«ΒΙΑΝΝΟΣ»

ΣΤΕΛΙΟΥ ΑΘΟΥΣΑΚΗ

Εύχεται σε όλους τους χωριανούς
ΧΡΟΝΙΑ ΠΟΛΛΑ — ΚΑΛΗ ΧΡΟΝΙΑ

Η ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ

ΜΑΡΙΑΝΘΗ Ι. ΚΟΥΣΚΟΥΜΠΕΝΑΚΗ

διορίστηκε συμβολαιογράφος και τοποθετήθη-
κε στη νεοσυσταθείσα θέση Αρκαλοχωρίου.

ΠΕΤΡΟΣ Ι. ΜΗΛΙΑΡΑΚΗΣ

Δικηγόρος

ΒΕΡΑΝΤΖΕΡΟΥ 18 ΑΘΗΝΑ 102

ΤΗΛ. 5248045 — 5244067 — 2013053

Ειδικός στο Ασφαλιστικό και Διοικητικό Δι-
καιο. Ασφαλιστικά και Συνταξιοδοτικά θέμα-
τα. Δέχεται 6—8 κάθε μέρα εκτός Τετάρτης
και Σαβάτου

ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΡΗΤΙΚΗ ΛΟΓΟΓΡΑΦΙΑ

● ΣΥΝΕΧΕΙΑ στη σελίδα 2
δα του, ενώ οι γυναίκες «θεω-
ρούσιν εκ του μακρόθεν». Μη-
πως αυτό δε σημαίνει αντρο-
κρατία, υποβιβασμό και κατα-
τερότητα του γυναικείου φύ-
λου; Μήπως δεν απωθείται εδω
η γυναίκα για να πάρει μεγαλύ-
τερη έμφαση η νίκη του άντρα;
Μήπως αυτή η γυναίκα δεν έ-
δειξε την ισότητά της στο λιό-
φυτό φορτώνοντας μαζί με τον
άντρα τσουβάλια ελιές; Ή μή-
πως δεν έσκαψε στο χωράφι
πλάι στον άντρα πολλές φορές
και χωρίς αυτόν; Κι όμως η κα-
τάσταση αυτή είναι βολική και
για τους άντρες και για την εκ-
κλησία και κανένα δε συμφέρε-
ι να την αλλάξει.

Το φαινόμενο του ξυλοδαρ-
μού της γυναίκας και ο υποβι-
βασμός της στην κατάσταση
ζώου σήμερα συναντείται σε
μικρότερο βαθμό από ό,τι σε
προηγούμενες δεκαετίες. Πάν-
τως δεν έχει εξαλειφθεί εντελώς
ούτε το ένα ούτε το άλλο. Στις
προηγούμενες δεκαετίες ο ξυλο-
δαρμός ήταν πολύ τακτικό
φαινόμενο στο χωριό μου και
το μαντάτο μεταδιδόταν με

τις παρακάτω διαφορούμενες
φράσεις:

— Εκέ πο άτω σφάξανε μίαν
αίλιά (δηλ. δειρανε μια γυ-
ναίκα) και τήνε καμπανοπουλεί
ο Αντρέας (Μπορείτε να πάτε
να κόνετέ σεϊ'ρι). Άλλος ήλεγε:
— Επήα 'γω, μα δεν επρόκαμα
(δηλ. δεν ήτυχε απάνω στο ξυ-
λοδαρμό). Άλλος: — Επήα 'γω,
μα δεν ήπερα, γιατί 'τονε γρα
(δηλ. μεγάλη στην ηλικία). Άλ-
λος: — Επήα 'γω, μα δεν ήπει-
ρα, γιατί 'τονε ακριβή (δηλ.
νέκη στην ηλικία) κι εκείνος
που τό 'χεμάθει νωρίτερα το
μαντάτο ήλεγε: — Εγώ πήρα.

Βγαίνει άβιαστα το συμπέρα-
σμα:

«η ταύτηση και ο υπο-
βιβασμός της γυναί-
κας στο επίπεδο της
γελάδαφα».

Κι εκείνα τα χρόνια και σήμε-
ρα ακόμη πολλές φορές βρίζου-
ν τις γυναίκες λέγοντάς τους:
— Άντε, μωρή σ'ίλια.

Πολλοί μάλιστα λέγανε και
«πρωτόριανη σ'ίλια» (Πρωτό-
ρια, χωριό της Μεσαρής).

(Συνεχίζεται)

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΕΜΜ. ΚΟΜΗΣ

Ειδικός Παθολόγος
ΒΙΑΝΝΟΥ 1 — ΠΛ. ΚΟΡΝΑΡΟΥ
(Πάνω από τὸ ΤΑΧ. ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟ)
(ΤΗΛ. 232'199)

ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΓΡΑΦΕΙΩΝ

Τα Γραφεία του Συλλόγου Βιαννιτών της
Αθήνας «Ο ΔΙΑΒΑΤΗΣ» μεταφέρθηκαν στην
οδό Ιπποκράτους 1 όροφος 7, γραφείο 14.

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

● **ΣΥΝΕΧΕΙΑ** από τη σελίδα 1
τα συμφέροντα όλων των χωριών που βρίσκονται στους νότιους πρόπο

δες των Λασιθιωτικών βουνών από την Έμπιρο ως το Χριστό και τη Γεράπιτρο.

Η ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ ΤΩΝ ΓΕΡΜΑΝΩΝ

Στις αρχές του Γενάρη μπήκαν σε καφενείο του Αγ. Βασιλίου δυο Γερμανοί καθηγητές και η Ελληνίδα γυναίκα του ενός από αυτούς. Ο ένας (ο σύζυγος της Ελληνίδας) ήταν απόλυτα κατατοπισμένος στην ελληνική ιστορία, παλιά και νεότερη, κι ο άλλος μεταφράζει διάφορα έργα του Καζαντζάκη στα γερμανικά.

Οι Γερμανοί λοιπόν αυτοί, που έχουν επισκεφθεί πρόσφατα την Κύπρο και ολοκλήρητη την Κρήτη και που ζήτησαν με ζωηρό ενδιαφέρον ακριβείς πληροφορίες για τις εκτελέσεις που έκαναν οι χιτλερικοί στην επαρχία Βιάννου, παρατήρησαν ιδιαίτερα και σχολίασαν δυσμενώς το πόσο φτωχό είναι το Ηρώο της επαρχίας μας (στο Σελί του χωριού Αμιρά) για τις εκατοντά-

δες των εκτελεσμένων συνεπαρχιωτών μας. Ειδικά και εμφαντικά παρατήρησαν το γεγονός ότι δεν έχουν αναγραφεί τα ονόματά τους ούτε υπάρχει κάποιος χώρος που να περιέχει προσωπικά τους αντικείμενα, φωτογραφίες κλπ.

Οι αρμόδιοι για τη διαμύρφωση του χώρου του Ηρώου και την ολοκλήρωσή του, μα και όλοι οι συνεπαρχιώτες, έχουν υποχρέωση να εργαστούν εντατικά για να εργαστούν εντατικά στην αυτή. Είναι χρέος και απόδοση σεβασμού στη μνήμη των πατέρων και των αδελφών μας, που θυσίασαν ό,τι πιο πολύτιμο είχαν για τη λευτεριά και την τιμή της χώρας μας.

Τα Β.Ν. επανειλημμένα έχουν γράψει για το ζήτημα αυτό και δε θα πάψουν να αγωνίζονται για την προώθηση και τη λύση του.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΥΣ ΤΩΝ ΔΡΟΜΟΛΟΓΙΩΝ ΤΩΝ ΕΠΙΣΗΜΩΝ

Αρκετές είναι οι περιπτώσεις που υπουργοί και ανώτεροι κρατικοί υπάλληλοι έρχονται στο Ηράκλειο και στη συνέχεια επισκέπτονται το Νομό Λασιθίου. Φτάνουν μέχρι τη Γεράπιτρο κι επιστρέφουν ακολουθώντας το ίδιο δρόμο λόγω.

Από τις στήλες αυτές το νίζουμε ιδιαίτερα την ανάγκη να τροποποιηθεί το δρομολόγιο αυτό σε μελλοντικές επισκέψεις. Από τη Γεράπιτρο η επιστροφή στο Ηράκλειο πρέπει

να γίνεται από τη Βιάννο. Έτσι μονάχα και οι επισκέπτες θα έχουν καθολική αντίληψη της περιοχής και οι στους κατοίκους θα δίνεται η ευκαιρία να εκθέτουν τα προβλήματά τους.

Οι υπηρεσίες της Νομαρχίας Ηρακλείου, στο βαθμό που εξαρτάται απ' αυτές, παρακολουθούν και λαμβάνουν υπόψη τους την παραπάνω πρόταση ή να τη διαβιβάσουν όπου πρέπει.

ΝΑ ΣΤΑΜΑΤΗΣΕΙ Η ΠΡΟΧΕΙΡΟΤΗΤΑ

Στα τέλη του περασμένου Σεπτεμβρίου έγινε συντήρηση στο δρόμο Ηράκλειο — Αρκαλοχώρι — Βιάννος. Στρώθηκε με αμμοσίδηλο και το κομμάτι που πριν δυο χρόνια βούλιαζε στο σημείο πριν από την Κ. Βιάννο. Δεν πατήθηκε ίσως σωστά, δεν ριχτήκε ασφαλτός κι έτσι με τις πρώτες βροχές δημιουργήθηκαν οι πρώτες λακούβες, που μέρα με τη μέρα μεγαλώνουν και θα καταλήξουν σιγά σιγά να

ξαναγίνει αδιάβατος ο δρόμος.

Ποιος άραγε ο υπεύθυνος; ο εργολάβος; οι υπηρέτες; Μια είναι η πραγματικότητα. Η προχειρότητα με την οποία αντιμετωπίζονται οι καταστάσεις αυτές με τις πολυποικιλίες σοβαρές επιπτώσεις. Περισσότερος και αυστηρότερος έλεγχος στην κατασκευή δημοσίων έργων, είναι επιτακτικά αναγκαίος.

Ο ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΣ ΑΝΘ. ΒΙΑΝΝΟΥ

κλπ.) γίνεται κατανοητό σε ποιά ύψος και ποιές σοβαρές ευνοϊκές επιπτώσεις δημιουργούνται για την επαρχία ολόκληρη.

Β' Να δημιουργηθεί από το Συνεταιρισμό συνεργείο περιουσιολογίας ελαιόκαρπου. Έτσι θα λυθεί το πρόβλημα που αντιμετωπίζουν οι περισσότεροι ελαιοπαραγωγοί με τη μείωση των εργατικών χεριών, που χρόνο με το χρόνο γίνεται όλο και οξύτερο και οδηγεί στον περιορισμό ή και την εγκατάλειψη της ελαιοκαλλιέργειας. Παράλληλα θα συντελέσει διπλά σε άλλους παράγοντες στη μείωση του κόστους. Στην αποτελεσματική απόδοση τέτοιου συνεργείου θα βοηθήσει η συσκευή που φέτος παρουσίασαν τεχνικοί, για το τσίναγμα των ελαιοδέντρων, αν τελικά αποδειχτεί ικανοποιητικής απόδοσης.

Με την πραγματοποίηση των δυο πιο πάνω μονάδων, δίπλα στη σωστή λειτουργία του ελαιουργείου και την εμπορία των γεωργικών εφοδίων, προωθείται ικανοποιητικά και γίνονται ο βύσινος του αγροτοβιομηχανικού Συνισμού.

Από πρώτη ματιά φαίνεται έργο βαρύ, μα με σωστή μεθοδευση και ρεαλιστικό προγραμματισμό, με τις γενικότερες ευνοϊκές συνθήκες που υπάρχουν, με τη συμπαράσταση που μπορεί να εξασφαλιστεί με την ενημέρωση και την τακτική υπεύθυνη επαφή Διοίκησης και συνταίρων, θα γίνουν πραγματικότητες, προς όφελος όλων και του τόπου γενικότερα. Οι επιπτώσεις θάναυ άμεσες για τη βελτίωση της ζωής των κατοίκων όλης της περιοχής. Χρέος όλων μπορούν να βοηθήσουν στην υλοποίηση των στόχων του Συνεταιρισμού της Άνω Βιάννου.

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

● **Συνέχεια** από τη σελ. 1
χρόνος που αναλογεί είναι πολύ μικρός και γυμνάζεται από 20 με 30 λεπτά της ώρας. Συνολικά η αγωγή για κάθε τάξη την ημέρα αναλογεί περίπου μια διδακτική ώρα (40' - 50' της ώρας κατά περίπτωση).

Για να αντιληφθούμε καλύτερα τη λειτουργία των σχολείων αυτών, αναφέρω ενδεικτικά ότι η δασκαλία μας οποιαδήποτε ενότητας των δεκαδικών αριθμών στην τετάρτη τάξη ή των κλασματικών αριθμών στην πέμπτη τάξη, πρέπει να γίνει μέσα σε 20' της ώρας ή το πολύ σε 25'.

Απ' αυτά και μόνο πιστεύω ότι και ο πιο άσχετος με τα ζητήματα του σχολείου μπορεί να βγάλει τα συμπεράσματά του.

Μια τέτοια εργασία, όπως περιγράφεται παραπάνω, εκτός που είναι πολύ κοπαστική για το δάσκαλο, δεν αφήνει και πολλά περιθώρια για μια σωστή και ολοκληρωμένη δουλειά, όσο φιλότιμος και ευσυνειδητός και αν είναι ο δάσκαλος.

Στις περιπτώσεις αυτές ο δάσκαλος «τροχάδην» από το πρωί ως την ώρα που θα σχολάσει, χωρίς ανάσα, μεταπηδά από το ένα μάθημα στο άλλο, από τη μια ενότητα στην άλλη που πολλές φορές είναι τελείως άσχετες μεταξύ τους, για να διδάξει ένα άγκυ ύλης, που θα χρειαζόταν ασφαλώς τριπλάσιο και τετραπλάσιο χρόνο.

Αλλά δεν είναι μόνο ο παράγοντας χρόνος και το καθημερινό φορτίο του δασκάλου τα μεγάλα εμπόδια για μια σωστή μάθηση και αγωγή.

Σε μια τάξη με 1 ή 2 και 3 μαθητές, όπως είναι η αναλογία στα περισσότερα από τα παραπάνω 1) θέσια σχολεία, δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί σωστά καμιά μα καμιά μέθοδος διδασκαλίας, ούτε και να εφαρμοστούν έστω και στοιχειωδώς οι βασικές παιδαγωγικές, ψυχολογικές και διδακτικές αρχές, που η σύγχρονη παιδαγωγική επιστήμη έχει να παρουσιάσει.

Το σημερινό σχολείο θέλει την τάξη να κινείται και να συνεργάζεται αδιάκοπα. Θέλει την τάξη ένα πραγματικό εργαστήριο, στο οποίο ο μαθητής παίζοντας, ερευνώντας σε στενή συνεργασία με τους συμμαθητές του και κάτω από την καθοδήγηση του δασκάλου του, να μαθαίνει, να αναπτύσσεται και να διαμορφώνει το χαρακτήρα του.

Η συμετοχή του μαθητή σε κάθε φάση της διδασκαλίας, αλλά και σε κάθε άλλη σχολική εργασία και εκδήλωση, στο σημερινό σχολείο δεν θεωρείται μόνο απαραίτητη, αλλά πρέπει να είναι πρωτοποριακή και ενεργητική.

Στο σημερινό σχολείο ο λόγος του δασκάλου περιορίζεται και η πρωτοβουλία των κινήσεων και του λόγου παραχωρείται στο μαθητή.

Οι συνθήκες όμως λειτουργίας που επικρατούν στα ολιγοθέσια σχολεία και ειδικότερα στα 1) θέσια και στα 2) θέσια, όπως τις περιγράψαμε πιο πάνω, δεν επιτρέπουν την πραγμάτωση των στόχων αυτών.

Με ποιο τρόπο στα σχολεία αυτά θα αναπτυχθεί η συνεργατική διάθεση του μαθητή και θα πραγματοποιηθεί η κοινωνικοποίησή του;

Πως θα αναπτυχθούν οι ικανότητές του, πως θα εξελιχθούν οι ιδιαίτερες κλίσεις του και πως θα ικανοποιηθούν τα ενδιαφέροντά του;

Οι ευκαιρίες που του δίνονται για μάθηση είναι λιγοστές. Τα μέσα που έχει στη διάθεσή του περιορισμένα και γενικά η όλη λειτουργία των σχολείων αυτών δεν αφήνει περιθώρια για αυτενεργό και δημιουργική μάθηση.

Στα παραπάνω μενεκτμήμα-

τα, που παρουσιάζει ο τύπος των σχολείων αυτών, θα πρέπει να προστεθούν και άλλα που οφείλονται καθαρά σε τεχνικούς λόγους:

Τα διδακτήρια που στεγάζονται τα περισσότερα είναι παλιά.

Έχουν κτισθεί κατά το μεγαλύτερο μέρος από τους ίδιους τους κατοίκους, χωρίς μελέτη και σχέδιο και καλά καλά δεν πληρούν ούτε τους στοιχειώδεις όρους της υγιεινής.

Δεν έχουν εξοπλισμό, δεν διαθέτουν σύγχρονα επιστημονικά και όργανα και δεν διαθέτουν αυλή ούτε κατάλληλα χώρια για γυμναστική και αθλητισμό.

Το γεγονός μάλιστα ότι ο αριθμός των μαθητών που φοιτούν σ' αυτά μειώνεται από χρόνο σε χρόνο αισθητά, περιορίζει το ενδιαφέρον όλων των παραγόντων και οι επενδύσεις σ' αυτά είναι περιορισμένες, με αποτέλεσμα η κατάσταση τους να χειροτερεύει όλο και περισσότερο.

Απ' όλα τα παραπάνω εύκολα διαπιστώνεται ότι η συγχύευση των ολιγοθέσιων δημοτικών σχολείων της επαρχίας μας σε 2 ή 3 πολυθέσια σχολεία, σε τόπο και χρόνο που θα πρέπει

να καθορίσουν η Διοίκηση σε συνεργασία με τους τοπικούς παράγοντες, όχι μόνο επιβάλλεται αλλά και είναι αναγκαία.

Θα μας πουν βέβαια οι πιο συντηρητικοί από τους κατοίκους της επαρχίας μας ότι η παρουσία του δασκάλου στο χωριό είναι απαραίτητη.

Τους απαντούμε ότι οι λόγοι που επικαλούνται δεν είναι και τόσο ισχυροί σήμερα. Σήμερα το πνευματικό επίπεδο των κατοίκων όλων των χωριών είναι ανεβασμένο. Όλοι γνωρίζουν ανάγνωση και γραφή. Τα ενημερωτικά μέσα, ο τύπος η τηλεόραση κλπ. έχουν φθάσει και στο πιο απομακρυσμένο χωριό.

Αλλά και στην περίπτωση που θα παραδεχτούμε ότι η παρουσία του δασκάλου στο χωριό ασκεί κάποια επίδραση στη ζωή των χωρικών, επειδή σήμερα η μόνιμη εγκατάσταση του δασκάλου στο χωριό είναι κάτι σπάνιο, η επίδραση αυτή περιορίζεται στο ελάχιστο.

Είναι γνωστό ότι τα συκοινωνικά μέσα που υπάρχουν σήμερα και το ωράριο εργασίας των σχολείων επιτρέπουν στο δάσκαλο να μετακινείται χωρίς επιπτώσεις στη δουλειά του.

Και άλλη άποψη ΜΟΝΗ ΛΥΣΗ

Στο 75ο φύλλο τους, τα Β.Ν. θίγουν στη στήλη «Αναπτυξιακό Πρόγραμμα» ένα πολύ σημαντικό θέμα που αφορά τα δημοτικά σχολεία των χωριών της Επαρχίας μας. Προτείνουν τη σύμπτυξη των σχολείων που υπάρχουν και τη δημιουργία στη θέση τους δυο πενταθέσιων και δυο τριθέσιων σχολείων.

Η πρόταση αυτή των Β.Ν. πιστεύω πως αντικατοπτρίζει την εθευμία του συνόλου των Ελλήνων δασκάλων, που θέλουν τη σύμπτυξη των πολλών μονοθέσιων και διθέσιων σχολείων, τα οποία σήμερα μπορούμε να πούμε πως υπολείπονται και τη δημιουργία πολυθέσιων σχολείων, τέλεια εξοπλισμένων, που θα είναι σε θέση να βοηθήσουν αποτελεσματικά τα παιδιά. Βέβαια δεν είναι εύκολη η εφαρμογή αυτού του νέου θεσμού στη λαϊκή μας παιδεία. Όμως όσες θυσίες κι αν απαιτήσει, πρέπει να γίνει για το καλό των παιδιών μας.

Ο ΚΑΙΡΟΣ

Χιόνια, πολλές βροχές και ανεμοθύελλες ήταν τα κύρια χαρακτηριστικά του καιρού στο μήνα που μας πέρασε, χωρίς να λείψουν βέβαια και οι μέρες με καλοκαιρία. Ιδιαίτερο χρώμα έδωσε το πολύ χιόνι, που σκέπασε όλα τα χωριά της επαρχίας μας και κατέβηκε χαμηλά, κοντά στην παραλιακή ζώνη. Διακόπηκαν οι συγκοινωνίες, σημειώθηκαν διάφορα μικροατυχήματα και το κρύο ήταν πολύ δυσάτο. Η συγκοινωνία στον κεντρικό άξονα Ηράκλειο — Γεράπιτρο αποκαταστάθηκε ευτυχώς σύντομα με την αποστολή από τη Νομαρχία των ειδικών εκχιονοστικών μηχανημάτων.

Από τους δυνατούς ανέμους προκλήθηκαν και άλλες καταστροφές στις καλλιέργειες και ιδιαίτερα στον ελαιόκαρπο, που είχε ήδη πέσει σε πολύ μεγάλο ποσοστό κατά την προηγούμενη ανεμοθύελλα που έπληξε την επαρχία μας, ιδιαίτερα την ανατολική. Το μάζμα της ελιάς, καθώς και το κόψιμο των πρώιμων κηπευτικών συνεχίζεται.

Συγκεκριμένα για την επαρχία μας, πιστεύω πως το πράγμα είναι πιο εύκολο απ' ό,τι φαίνεται. Αυτό οφείλεται κυρίως στη μακρή σχετικά απόσταση που βρίσκονται και τα πιο μακρινά χωριά της επαρχίας από ένα κέντρο, που θα βρίσκαται είτε στη Βιάννο, είτε στ' Αμιρά, είτε εκεί γύρω. Έτσι ευνοείται η δημιουργία όχι δυο πενταθέσιων και δυο τριθέσιων σχολείων, μα ενός μόνο πολυθέσιου, που θα στεγάζεται σε σύγχρονα διδακτήρια και θα είναι εξοπλισμένο με το απαραίτητο διδακτικό προσωπικό και τα μέσα διδασκαλίας που χαρακτηρίζουν το σύγχρονο σχολείο.

Οι δάσκαλοι των μονοθέσιων και των διθέσιων σχολείων —ας μη γελιόμαστε— όση όρεξη κι αν έχουν, δεν μπορούν να βοηθήσουν αποτελεσματικά τα παιδιά για πολλούς σοβαρούς λόγους, που θα πάψουν να υπάρχουν από τη στιγμή που τα μονοθέσια, διθέσια κλπ. σχολεία, θα συμπυκνωθούν και θα δημιουργηθούν τα πολυθέσια σχολεία.

Βέβαια η δημιουργία ενός πολυθέσιου σχολείου στην επαρχία μας, απαιτεί πολλά χρήματα, που είναι δύσκολο να βρεθούν. Όμως τα σημερινά σχολεία έχουν όλα δικά τους διδακτήρια μα και άλλη ακίνητη περιουσία. Αν δοθεί η δυνατότητα αυτά τα διδακτήρια και η περιουσία να παραχωρηθούν σε άλλους φορείς (κοινοτήτες — συνεταιρισμούς κλπ) και να αγοράστούν φυσικά απ' αυτούς, θα βρεθεί ένα μεγάλο μέρος

Η επικοινωνία του άλλωστε με τους κατοίκους και σήμερα γίνεται μόνο σε τακτές ώρες και προκαθορισμένα, πράγμα που με τη νέα σύνθεση των σχολικών μονάδων μπορεί να γίνεται.

Πριν κλείσω το σημείωμά μου θα πρέπει να σημειώσω ότι την ανάγκη για συγχώνευση των ολιγοθέσιων σχολείων σε πολυθέσια, σ' ολόκληρη τη χώρα, συνειδητοποίησε και η σημερινή Κυβέρνηση και με το Νόμο 1304, άρθρο 29, που δημοσιεύτηκε στις 7 Δεκεμβρίου του χρόνου που μας πέρασε, ορίζεται ότι με κοινές αποφάσεις των Υπουργείων Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και Οικονομικών, μπορούν να συγχωνεύονται 1) θέσια, 2) θέσια και 3) θέσια δημοτικά σχολεία σε τετραθέσια και πάνω για την παροχή αριστερής εκπαίδευσης στους μαθητές.

Ευνόητο είναι ότι με τον ίδιο νόμο προβλέπεται η δωρεάν μεταφορά των μαθητών από τις έδρες των συγχωνευόμενων σχολείων στις οριζόμενες έδρες λειτουργίας.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΑΝΔΑΛΑΚΗΣ
Εκπαιδευτικός

των χρημάτων που απαιτούνται. Αλλά και η εξοκονόμηση χρημάτων από τη μείωση του διδακτικού προσωπικού, που σίγουρα θα γίνει με την εφαρμογή του νέου θεσμού, θα συμβάλει στην οικονομική αντιμετώπιση του προβλήματος.

Ένα πολυθέσιο σχολείο στην επαρχία μας χρειάζεται οπωσδήποτε και δυο σχολικά λεωφορεία με ένα συνοδό το καθένα, για να μεταφέρουν καθημερινά τα παιδιά από τα χωριά τους στο σχολείο και να τα γυρίζουν το μεσημέρι. Φυσικά τα ίδια λεωφορεία τις ώρες που δεν θα απασχολούνται στο σχολείο, μπορούν να κάνουν άλλα δρομολόγια και να εξυπηρετούν άλλες ανάγκες της επαρχίας.

Το μόνο ίσως αρνητικό σημείο σ' αυτή την ιστορία είναι το γεγονός πως τα χωριά της επαρχίας μας, με τη σύμπτυξη των σχολείων, θα χάσουν το πνευματικό λυχνάρι, που έδινε λίγο φως και δημιουργούσε σ' αυτά στοχευόμενες πνευματικές συνθήκες. Το πρόβλημα όμως αυτό θα αντιμετωπισθεί αποτελεσματικά με τη δημιουργία πολιτιστικών συλλόγων που μπορούν να προσφέρουν πολύ περισσότερο στην πνευματική ζωή των χωριών μας. Ας ευχηθούμε κι ως βοηθήσουμε όλοι μας, το όνειρο αυτό των χιλιάδων δασκάλων να γίνει πραγματικότητα, που θα ωφελήσει κυρίως τα παιδιά μας.

Αντώνης Εμμ. Στιβακτάκης
Δάσκαλος
Νεάπολη Βοιών
Γελοπόννησος

ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΣΥΝΕΠΑΡΧΙΩΤΩΝ

— Με πολλή επιτυχία πραγματοποιήθηκε στις 19 του Δεκέμβρη η συνεστίαση των συνεπαρχιωτών μας στην Αθήνα, που οργάνωσε ο «ΔΙΑΒΑΤΗΣ». Πήραν μέρος πολλοί συνεπαρχιώτες και φίλοι της επαρχίας.

— Με πολλή επιτυχία πραγματοποιήθηκε επίσης η εκδήλωση που οργάνωσε ο Πολιτιστικός Σύλλογος Βιάννου στις 24 του Δεκέμβρη με συνεστίαση

σε αίθουσα που του παραχώρησε το Γυμνάσιο. Στο τραπέζι κάθισαν περισσότερα από 180 άτομα, από τη Βιάννο και τα γύρω χωριά. Πήγαν και πολλοί άλλοι, που από έλπιση χώρου αναγκάστηκαν να φύγουν.

Έπαιξε κρητική μουσική το συγκρότημα Τσαγκαρογιαννάκη. Έγινε κλήρωση λαχών με διάφορα δώρα και ομιλία για τους σκοπούς του Συλλόγου.